

ВІДГУК
наукового керівника, кандидата юридичних наук,
доцента Данченко Тетяни Володимирівни на дисертацію
Валуєва Антона Олександровича на тему «Кримінальна відповідальність
за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної
спадщини», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
081 «Право»

Валуєв Антон Олександрович народився 16 грудня 1986 року в місті Душанбе, Таджикистан. Освіта – вища. У червні 2013 році здобув кваліфікацію юрист у Національному університеті державної податкової служби України за спеціальністю «Право»/«Правознавство». 13.09.2022 року був зарахований до аспірантури Державного податкового університету за освітньо-науковою програмою доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

09.03.2026 року поновив навчання та зарахований до аспірантури ПЗВО «Київський міжнародний університет» за освітньо-науковою програмою доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертація виконана відповідно до Концепції Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, схваленої Законом України від 21.11.2002 р. № 228-IV, Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015, Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.2011 р. № 942, Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої постановою загальних зборів НАПрН України від 26.03.2021 р. № 12-21, та відповідає вимогам Примірного переліку та опису предметних напрямів досліджень у межах спеціальності 081 Право, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.12.2018 р. № 1477.

Також дисертаційне дослідження виконано в межах наукових тем Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та права Приватного закладу вищої освіти «Київський міжнародний університет» «Тенденції розвитку сучасної правової науки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти» (номер державної реєстрації 0120U100413) та «Сучасні виклики міжнародно-правових відносин і роль України у формуванні світового правопорядку» (номер державної реєстрації 0122U000743).

Проведене дослідження відповідає вимогам актуальності, є комплексним, самостійним та оригінальним, містить нові підходи до вирішення обраної

проблематики, а отримані результати характеризуються ознаками наукової новизни. Незважаючи на наявність наукових публікацій українських учених щодо кримінально-правової охорони культурної та археологічної спадщини, проблематика кримінальної відповідальності саме за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини не отримала належного цілісного висвітлення на монографічному рівні з урахуванням сучасних викликів правозастосування, воєнного стану, цифровізації каналів збуту археологічних предметів і потреби гармонізації національного законодавства з європейськими стандартами.

За період роботи над дисертаційним дослідженням А.О. Валусев проявив себе як сформований дослідник, який проводить глибокі науково-правові дослідження, прагне до постійного поглиблення загальних наукових знань та знань у галузі кримінального права. Дисертаційна робота виконана відповідно до стандартів класичної науки, демонструє дослідницькі й аналітичні здібності Антона Олександровича, висвітлює авторський погляд на обрану проблему та має виразне теоретико-прикладне спрямування.

Автором чітко визначено об'єкт і предмет дослідження, його мету та завдання. У процесі дослідження А.О. Валусев не обмежився суто теоретичною розробкою проблеми, а поставив конкретні та чіткі завдання, завдяки чому дисертація набула не лише наукового, а й практичного спрямування. Робота має концептуальний характер, добре продуману, логічно послідовну і доказову манеру виконання. Висновки і пропозиції, які містяться у роботі, достатньо мірою оригінальні, не повторюють відомих у науковій літературі положень, що зумовлено, зокрема, вдало обраною методологією дослідження, використанням історико-правового, формально-догматичного, порівняльно-правового, системно-структурного, кримінологічного, логіко-семантичного, соціологічного методів, а також методів аналізу й синтезу, індукції та дедукції.

Грунтовний теоретичний аналіз проблем кримінальної відповідальності за незаконне проведення археологічних розвідок, розкопок, інших земляних чи підводних робіт на об'єкті археологічної спадщини, вдале використання методів та належна організація дослідження, вміння здобувача знаходити ключові моменти, робити узагальнюючі висновки і формулювати пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства свідчать про належний рівень виконаної наукової роботи.

Дисертаційне дослідження характеризується достатньо розгорнутою і загалом вдалою структурою: складається з анотації, вступу, трьох розділів, які містять дев'ять підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел. Така побудова дозволила зупинитися не лише на вивченні проблеми в цілому, але й на окремих її аспектах та виявити

взаємозв'язки між ними. У першому розділі досліджено теоретико-правові засади відповідальності за посягання на об'єкти археологічної спадщини; у другому – кримінально-правову характеристику незаконного проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини; у третьому – зарубіжний досвід відповідальності та профілактику відповідних посягань.

Про обґрунтованість положень, висновків і рекомендацій дисертаційного дослідження свідчить опрацювання значного масиву нормативних, доктринальних і емпіричних джерел, зокрема актів міжнародного права, національного кримінального та спеціального законодавства, матеріалів судової практики, статистичних даних, інформаційно-аналітичних матеріалів правоохоронних і культуро охоронних органів, а також відкритих інтернет-ресурсів, пов'язаних з обігом предметів археологічного походження. Слід зазначити, що наукові результати дисертаційної роботи отримані особисто здобувачем; у працях, виконаних у співавторстві, особистий внесок здобувача визначено належним чином.

Робота є самостійним науковим дослідженням, виділяється своєю цілісністю та смисловою завершеністю, містить власне розуміння автора щодо шляхів удосконалення кримінально-правової охорони археологічної спадщини в Україні. Дисертація дозволяє констатувати високу компетентність А.О. Валуєва у питаннях, що досліджувалися, зокрема щодо правової природи об'єкта археологічної спадщини, особливостей об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 298 КК України, а також зарубіжного досвіду та профілактики незаконних пошукових робіт.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження А.О. Валуєва повно відображено в 10 наукових працях, із яких: 4 – наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації, 6 – наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації та видані за результатами участі здобувача у наукових і науково-практичних заходах.

Кількість і якість висновків, що містить дисертація А.О. Валуєва, свідчать про науковий характер дослідження, що відповідає освітньо-науковому ступеню доктора філософії. Суттєві зауваження наукового керівника враховані під час роботи над дослідженням та знайшли вирішення при його доопрацюванні.

Враховуючи наведене, можна стверджувати, що висновки і пропозиції, сформульовані А.О. Валуєвим у дисертаційному дослідженні, мають характер новизни і роблять значний внесок у процес пізнання і розвитку проблем, які досліджуються. На підставі викладеного, цілком обґрунтовано можна зробити висновок, що представлена дисертація на тему «Кримінальна відповідальність

за незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини» є завершеною працею, містить раніше не захищені наукові положення та отримані автором нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для науки кримінального права, кримінології та правового забезпечення охорони культурної спадщини. Дисертація повною мірою відповідає вимогам, що пред'являються до такого виду наукових робіт, а її автор – Антон Олександрович Валусєв – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Науковий керівник:
кандидат юридичних наук,
доцент

Т. В. Данченко

«Підпис професора Данченко Т. В. засвідчую»

Вчений секретар
ПЗВО «Київський міжнародний університет»

І.О Махнатюк